

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Природа Західного Полісся та прилеглих територій

Збірник наукових праць

За загальною редакцією Ф. В. Зузук

Заснований у 2004 р.

№ 16

Луцьк
2019

Рекомендовано до друку вченою радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 15 від 28 листопада 2019 р.)

Редакційна колегія:

Зузук Ф. В., – доктор геологічних наук, професор кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (головний редактор);
Сухомлін К. Б. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри зоології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (заступник головного редактора);
Волгін С. О. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Ільїн Л. В. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Довгаль І. В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу фауни і систематики безхребетних, заступник директора Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України;
Іванців В. В. – доктор біологічних наук, професор кафедри зоології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Капліч В. М. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та природокористування Білоруського технологічного університету;
Ковальчук І. П. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії та картографії Національного університету біоресурсів та природокористування;
Ковтун М. Ф. – доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу еволюції морфології хребетних Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України;
Коцан І. Я. – доктор біологічних наук, професор, кафедри фізіології людини і тварин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Коцан Н. Н. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри країнознавства і міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Олійник Я. Б. – доктор економічних наук, професор кафедри економічної і соціальної географії Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Позняк С. П. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри ґрунтознавства Львівського національного університету імені Івана Франка;
Сосса Р. І. – доктор географічних наук, професор, директор державного науково-виробничого підприємства «Картографія»;
Сухомлин М. М. – доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
Фесюк В. О. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Хоїнські А. (Adam Chojński) – доктор хабілетований (географія), професор, директор Інституту фізичної географії та формування природного середовища Університету імені Адама Міцкевича, м. Познань, Польща;
Шевчук М. Й. – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри лісового та садово-паркового господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Слащук А. М. – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Голуб Г. С. – кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (відповідальний секретар).

Рецензенти:

Корнєєв В. О. – доктор біологічних наук, завідувач відділу загальної і прикладної ентомології Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена;
Петлін В. М. – доктор географічних наук, професор кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Руденко В. П. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького університету імені Юрія Федьковича;
Соломаха В. А. – доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

П 77 **Природа Західного Полісся та прилеглих територій** : зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузук. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. № 16. 230 с.

ISBN 978-966-600-672-4

Збірник висвітлює питання, які стосуються природи Західного Полісся та прилеглих територій. Окремі статті присвячені географії, екології, рослинному й тваринному світу.

Для викладачів вищих навчальних закладів, науковців та фахівців, а також аспірантів, студентів, учителів.

Збірник наукових праць є науковим фаховим виданням України, у якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора чи кандидата наук (див. додатки до постанов президії ВАК України від 22.12.2010 р. № 1-05/8, 22.04.2011 р. № 1-05/4).

УДК 502(477.41/42)(082)
ББК 26(4УКР 3)я 43+28(4УКР 3)я 43

Висновки. Використання методу комплексної оцінки території допомагає збору вихідного матеріалу для розробки моделі туристично-рекреаційного розвитку територіальної адміністративної структури. При комплексній оцінці території можна оперувати широким спектром даних. Оцінка стану компонентів району дослідження дозволяє виявити відносний вплив тієї чи іншої характеристики території на умови його освоєння. На прикладі історії розвитку туризму та рекреації в межах Рівненського району можна виділити найбільш перспективні та інвестиційно привабливі територіальні громади.

Література

1. Калько А. Д. Туристична інфраструктура як складова економічної безпеки на прикладі Рівненської області / А. Д. Калько // Географія та туризм. – 2011. – Вип. 13. – С. 256-261. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2011_13_52.
2. Колоненко Н. А. SWOT-аналіз для потреб розвитку рекреаційно-туристичної діяльності (на прикладі Ровенського району Ровенської області) // Н. Колоненко Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Молода наука Волині: пріоритети і перспективи досліджень» (17-18 травня 2016 року): у 3 т. Т.1. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – С.145-147.
3. Коротун І.М., Географія Рівненської області: природа, населення, господарство, екологія // І.М.Коротун, Л.К. Коротун – Рівне, 1996. – 380 с.
4. Кушнірук Ю. С. Актуальні аспекти використання рекреаційних ресурсів на Рівненщині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Chem_Biol/Vnuvgrp/2009_4/v48010.pdf
5. Тарасюк Н. Геоекологічні аспекти сталого розвитку Рівненської області /Н.Тарасюк, С.Реміз//Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. - Тернопіль: СМП «Тайп». – №1(випуск 34). – 2013. – С.197-203.
6. Тарасюк Н.А Особливості формування рекреаційно-туристичної мережі Рівненського району// Н.Колоненко, Н. Тарасюк //Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень(16-17 травня 2017 року): – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. – С.367-370.
7. Тарасюк Н.А. Екологічний туризм Рівненського району// Н.А.Колоненко, Н.А.Тарасюк – В зб.: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції аспірантів і студентів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень (15-16 травня 2018 року). Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – С.113-115.
8. Топчів О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи. Методики// О.Г.Топчів. – Одеса: Астропринт, 2005. – С.557-584.
9. Шищенко П.Г. Прикладная физическая география. – К.:Вища школа, 1988. – С.95-100.
10. Ярошенко О. В. Перспективи розвитку сакрального туризму у Рівненській області / О. В. Ярошенко, Т. М. Шевчук // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. – 2017. – Вип. 2. – С. 214-219. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppog_2017_2_32
11. Яцечко-Блажечко Т. Туристичні маршрути на Рівненщині 80-ть років тому. Режим доступу: <http://retrovivne.com.ua/turistichni-marshruti-na-rivnenshhini-80-rokiv-tomu/>

УДК 911.3:338.48]:338.244.47(477.82-751.2)

Єрко І. – к. геогр. н., доц., доцент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк
Качаровський Р. – магістр географії, інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк
Чир Н. – к. геогр. н., доц. кафедри туризму Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», м.Ужгород
Козачук Ю. – магістр кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної галузі у новостворених об'єднаних територіальних громадах Волинської області в умовах децентралізаційних процесів

Досліджено сучасний стан та перспективи розвитку туристичної галузі об'єднаних територіальних громад (ОТГ) Волинської області в умовах децентралізаційних процесів. Детально проаналізовано етапи формування мережі ОТГ в історичному аспекті, зазначено причини нерівномірного, в часовому вимірі, процесу формування

мережі громад області. Особливо зроблено акцент на утворенні нових громад у 2018-2019 рр. Зазначено особливості процесу появи міжрайонних ОТГ регіону. Окреслено фінансовий стан та рівень самодостатності громад в процесі їх створення. Запропоновано можливі шляхи модернізації туристичної галузі в процесі подальшої децентралізації. Розроблено ряд рекомендацій для покращення стану галузі під час структурних перетворень у функціях органів влади на місцях.

Ключові слова: туризм, туристичні об'єкти, туристична інфраструктура, об'єднана територіальна громада, децентралізація влади, Волинська область.

Ерко И., Качаровский Р., Чир Н., Козачук Ю. Современное состояние и перспективы развития туристической отрасли во вновь объединенных территориальных общинах Волынской области в условиях децентрализованных процессов. Исследовано современное состояние и перспективы развития туристической отрасли объединенных территориальных общин (ОТГ) Волынской области в условиях децентрализованных процессов. Подробно проанализированы этапы формирования сети ОТГ в историческом аспекте, указаны причины неравномерного, во временном измерении, процесса формирования сети общин области. Отдельно сделан акцент на образовании новых общин в 2018-2019 гг. Обозначены особенности процесса появления межрайонных ОТГ региона. Определены финансовое состояние и уровень самодостаточности общин в процессе их создания. Предложены возможные пути модернизации туристической отрасли в процессе дальнейшей децентрализации. Разработан ряд рекомендаций для улучшения состояния отрасли во время структурных преобразований в функциях органов власти на местах.

Ключевые слова: туризм, туристические объекты, туристическая инфраструктура, объединенная территориальная община, децентрализация власти, Волынская область.

Ierko I., Kacharovsky R., Chir N., Kozachuk Y. The current state and prospects of tourism industry development in newly created united territorial communities Volyn region in the conditions of decentralization processes. The current state and prospects of development of the tourism industry of the united territorial communities (OTG) of Volyn region in the conditions of decentralization processes are investigated. The stages of formation of a network of ATG in historical aspect are analyzed in detail, the reasons of uneven, in time dimension, process of formation of a network of communities of the region are indicated. Emphasis is placed on the creation of new communities in 2018-2019. The specifics of the process of emergence of interregional ATG in the region are outlined. The financial status and the level of self-sufficiency of communities in the process of their creation are outlined. Possible ways of modernization of the tourism industry in the process of further decentralization have been proposed. A number of recommendations have been developed to improve the state of the industry during structural changes in the functions of local authorities.

Key words: tourism, tourism objects, tourist infrastructure, united territorial community, decentralization of power, Volyn region.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток суспільних відносин несе великі виклики для населення, зокрема значне емоційне та фізичне навантаження, що формує хронічну втому та виснаження організму, що сприяє зниженню працездатності трудових ресурсів країн світу. В цій ситуації туризм є основним чинником «відновлення» здоров'я і працездатності населення, одночасно пізнаючи світ.

Враховуючи, що туризм є ланкою економіки, що забезпечує ріст ВВП країни, зайнятість населення та вирішує ряд соціальних проблем, уряди країн світу, зокрема України, роблять акцент на інтенсивному його розвитку. Значна увага надається відновленню архітектурних, історико-культурних та природних об'єктів для забезпечення збільшення туристичних потоків, що зокрема дозволить розвинути інфраструктуру населених пунктів і покращить їх фінансовий стан.

В умовах глобалізації економіки, розвитку високих технологій, пошуку моделі розвитку економіки, уряд України став на шлях децентралізації. Одним з кроків її проведення стала передача владних повноважень, фінансових ресурсів та відповідальності на місця. Законодавчі рішення дозволили розпочати добровільне об'єднання окремих населених пунктів згідно географічних і економічних особливостей. Добровільний процес дає змогу оцінити реальні перспективи громад, а отже розширити власне самоуправління населення, фінансову незалежність і посилить відповідальність за подальшу розбудову своєї території.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Туристичну галузь активно досліджують українські науковці: О. О. Бейдик, С. П. Кузик, М. П. Мальська. На Волині дослідниками окремих складових туристично-рекреаційного комплексу є Л. М. Черчик [8], І. В. Єрко [4-6; 8], О. В. Міщенко [8]. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури області провели Я. Б. Олійник [7], І. В. Єрко [6; 7] А. В. Єрко [7] та оцінку в межах ОТГ – Н. В. Чир [4; 9-11], І. В. Єрко [4; 11], Р. Є. Качаровський [4; 6-11], О. В. Антипюк [11]. Дослідження сучасного стану і перспектив розвитку галузі туризму ОТГ проводяться на недостатньому рівні.

Мета та завдання дослідження. Мета статті полягає в дослідженні сучасного рівня розвитку та шляхів модернізації туристичної галузі Волинської області в умовах децентралізаційних процесів. Завданням є аналіз діяльності новостворених ОТГ в поступальному розвитку туристичної галузі регіону.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань здійснено комплексний аналіз матеріалів статистичної звітності Головного управління статистики, Служби автомобільних доріг у Волинській області, Департаменту економічного розвитку та Управління культури, охорони здоров'я та екології і охорони навколишнього природного середовища Волинської обласної державної адміністрації. Крім того, у процесі дослідження застосовувались аналітичний, порівняльно-географічний, математичний, статистичний методи, методи узагальнення та систематизації.

Виклад основного матеріалу. Чітка нормативно-правова база, зокрема Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (зі змінами) створили, можливості врегулювання відносин, у процесі добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, а також добровільного приєднання до об'єднаних територіальних громад. Об'єднана територіальна громада, адміністративним центром якої визначено місто, є міською територіальною громадою, центром якої визначено селище, – селищною, центром якої визначено село, – сільською [1; 3-4; 9-11]. Основними чинниками об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст є: географічно-територіальні, історичні, природні, етнічні, культурні, що впливають на соціально-економічний розвиток громади; якість та доступність публічних послуг, що надаються [1; 3-4; 7-11].

Волинська область є одним із лідерів у створенні об'єднаних територіальних громад в Україні, де станом на 01.10.2019 р. існує понад 950 громад. У регіоні утворено 53 ОТГ, де діючими є 51, а також дві перебувають у стадії формування, зокрема: Доросинівська сільська громада в Рожищенському та Сошичненська сільська у Камінь-Каширському районах, оскільки вибори тут ще не відбулися. Процес створення громад відбувався нерівномірно. У 2017 році було утворено найбільше ОТГ – 25 (пояснюється сприятливими економічними умовами та фінансовою підтримкою держави), у 2016 та 2018 рр. по 10 громад, а у 2015 р. – п'ять громад (початок реформи). Не став переломним у поглибленні процесу децентралізації і 2019 р, офіційно сформована лише одна Мар'янівська селищна громада в Горохівському районі, ще дві сільські Доросинівська та Сошичненська – чекають на утворення органів управління. В перспективі планується створення ще понад 15 громад [3-4; 10].

В розрізі районів є така градація громад: у Володимирі-Волинському – чотири, у Горохівському – одна, у Іваничівському – чотири, у Камінь-Каширському – дві, у Ківерцівському – чотири, у Ковельському – шість, Локачинському – три, у Луцькому – дев'ять, Любешівському – одна, Любомльському – чотири, Маневіцькому – дві, Ратнівському – чотири, Рожищенському – дві, Старовижівському – чотири, Турійському – дві, Шацькому – одна [4-8]. Територія Володимир-Волинського району охоплена процесом децентралізації на 100 %, у дев'яти районах рівень об'єднання становить від 20 до 99 %, у шести – від 1 до 49%. На сьогодні в ОТГ області діє 134 старости (з них п'ять обраних), по Україні – 2884 (786) відповідно [2-3; 11].

За центрами утворених громад виділяють три міські (Устилузьку, Любомльську, Ківерцівську) де центр знаходиться у містах районного підпорядкування, 14 селищних, об'єднання сформовані навколо селищ міського типу, колишніх і нинішніх районних центрів та 36 сільських, приєднаних до великих і спроможних сіл. Навколо міст обласного значення (Володимир-Волинський, Луцьк, Ковель, Нововолинськ), які є фінансово та інфраструктурно самодостатніми, поки що об'єднуючий процес тільки розгортається. Цікавою та своєрідною є ситуація з утворенням об'єднаних громад на території кількох районів в межах Волинської області, до внесення змін у законодавство, це було неможливе. Нині такими громадами є Оваднівська (центр с. Овадне Володимир-Волинського району) та Городищенська (центр с. Городище Луцького району). Завдяки поправкам до Закону на основі територіально принципу, фінансової спроможності й доступності послуг змогли об'єднатися сільські ради Володимир-Волинського і Турійського, а також Горохівського і Луцького районів [3; 10].

У 2018 році новітнім етапом утворення громад стало формування органів управління, за підсумками виборів, проведених 23 грудня цього ж року, у дев'яти новостворених громадах, одній міській, одній селищній та семи сільських. Зокрема об'єднані територіальні громади, які утворилися у межах одного району це: **Ківерцівська міська** з центром у м. Ківерці (Ківерцівський район) куди увійшли Ківерцівська міська, Сокиричівська, Суська сільські ради **Старовижівська селищна** – у смт Стара Вижівка (Старовижівський район) до її складу входять Старовижівська селищна, Галиновільська, Мизівська, Нововижівська, Поліська, Седлищенська сільські ради; **Гуто-Боровенська сільська** (Камінь-Каширський район), центр с.Гута Боровенська – перша ОТГ у районі, куди увійшли Гуто-Боровенська, Боровенська Великообзирська, Верхівська, Олениненська сільські ради; **Тростянецька сільська**, центр с.Тростянець (Ківерцівський район): Тростянецька,

Завітненська, Озерська, Омельненська сільські ради; **Привітненська сільська**, центр с.Привітне (Локачинський район) де є Привітненська, Білопільська, Бубнівська, Колпитівська сільські ради; **Гіркополонківська сільська**, центр с.Гірка Полонка (Луцький район) входять: Гіркополонківська, Лаврівська, Ратнівська сільські ради; **Підгайцівська сільська**, центр с.Підгайці (Луцький район) Підгайцівська та Лищенська сільські ради.

Діє дві сільські ОТГ на території суміжних адміністративних районів. Зокрема, **Війницька громада** (Локачинський і Володимир-Волинський райони), центр с.Війниця (Локачинський) куди входять Війницька сільська, Локачинський район, Озютичівська сільська, Локачинський та Березовичівська сільська ради, Володимир-Волинський; **Липинська сільська** (Луцький і Ківерцівський райони) з центром у с.Липини (Луцький). До неї входять: Липинська сільська, Луцький; Борохівська сільська ради, Ківерцівський [3-4; 10].

У 2019 році сформувалась Мар'янівська селищна громада Горохівського району з центром у смт Мар'янівка. Сюди ввійшли Мар'янівська селищна рада (смт Мар'янівка), Бранівська, Бужанівська, Цегівська сільська ради. В процесі утворення перебувають Доросинівська сільська громада в Рожищенського району з центром с.Доросині та Сошиченська сільська у Камінь-Каширському районі, з центром у с.Сошичне [4; 7-11].

Серед існуючих нині понад півсотні громад. Більшість є самодостатніми та економічно спроможними. Серед них більша частина, майже 70 % або 34 громади, це сільські громади з незначними, а 30 % – міські та селищні із значними фінансовими ресурсами [2 - 4].

Економічні реалії України примушують громади до ефективного господарювання на своїй території враховуючи регіональні особливості. Для Волинської області це значні туристично-рекреаційні ресурси, зокрема наявність природних та історико-культурних, архітектурних об'єктів, що дозволяє розвиватися туристичній галузі. На сьогодні 50 громад, а це 97 % мають прямі бюджетні відносини з державним бюджетом. У всіх об'єднаних громадах є позитивна динаміка росту надходжень до їхнього бюджету. У 2019 р. в державному бюджеті закладено 15,8 млрд грн державної підтримки громад за трьома державними програмами, а саме державний фонд регіонального розвитку (ДФРР), субвенції для ОТГ та субвенції на сільську медицину. Окремо 14,7 млрд грн виділяється на будівництво та реконструкцію доріг місцевого значення. На Волинську область у 2019 р. заплановано надати 589,4 млн грн [4; 7-9; 11].

Основними проблемами туристичної галузі у громадах є відсутність облаштованих інфраструктурних об'єктів та інформаційного забезпечення найбільш привабливих для відвідування туристами об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду; недостатня кількість засобів розміщення; низький розвиток сільського (зеленого) туризму (мала кількість агросадиб, рівень їхнього сервісу); недостатнє забезпечення поширення інформації про туристично-рекреаційні можливості (мало об'єктів інфраструктури у сільській місцевості мають свої Веб-сайти та проводять ефективну реклами-інформаційну кампанію); мала конкурентоспроможність об'єктів ресторанного господарства і сфери розваг, (низький рівень сервісу); погане функціонування мережі Інтернет та покриття кабельного телебачення, як інформаційного ресурсу, у сільській місцевості; відсутність висококваліфікованих працівників у готельно-ресторанному бізнесі тощо [4; 7-9; 10].

Звичайно для вирішення усіх цих і багатьох інших проблем необхідні значні фінансові ресурси і наявність відповідних технологій та фахівців. На початку децентралізаційних процесів, маючи значний фінансовий ресурс об'єднані громади могли залучати власні кошти та значні державні (на умовах співфінансування) для реконструкції існуючих та побудови нових об'єктів, зокрема для відновлення природних об'єктів, зокрема: облаштування оглядових майданчиків для зручності туристів, очистку водойм, забезпечення належного санітарного стану лісів, парків, скверів тощо. Нині в умовах часткової зміни бюджетного законодавства, що зумовило відтік значних резервів фінансів, необхідних для модернізації компонентів туристичної галузі, варто більшу увагу звернути на залучення іноземних та грантових, кредитних та інвестиційних ресурсів, спонукавши зацікавлений бізнесменів та меценатів ОТГ вкладати кошти у вирішення проблем реставрації чи відновлення об'єктів історико-культурної спадщини, а саме замків, релігійних споруд, пам'ятників, музеїв, тощо.

Залучення бюджету розвитку громади та значних інвестиційних коштів дозволить розпочати реконструкцію та розбудову інфраструктурних об'єктів, а саме доріг місцевого значення. Створення належної транспортної мережі дасть змогу залучити в населенні пункти інвесторів та підприємців, що в свою чергу сприятимуть розбудові комплексу засобів розміщення, закладів ресторанного господарства, розваг і торгівлі на території громади. Це дозволить збільшити мережу банківського обслуговування населення та розширити систему зв'язку і сприятиме збільшенню переліку послуг, що надаватимуться туристам.

Першочерговими заходами розвитку ОТГ Волинської області є: 1) залучення коштів іноземних інвесторів, меценатів, грантових програм за для реставрації історико-культурних та архітектурних об'єктів; 2) залучення цільових державних та кредитних коштів для проведення негайної реконструкції автошляхів, особливо місцевого значення, згідно міжнародних стандартів; 3) розширення мережі засобів розміщення у сільських населених пунктах та лісовій зоні, покращення сервісу в них; 4) проведення ребрендингу закладів ресторанного господарства, створення належних умов сервісу і забезпечення відповідності лозунгу «ціна-якість»; 5) покращення стану функціонування існуючих природних (особливо гідрологічних) об'єктів туризму; 6) створення належних місць зупинок для туристів (у т.ч. для осіб з обмеженими можливостями), облаштування рекреаційних зон, об'єктів культурної спадщини та природно-заповідного фонду; 7) облаштування мережі екологічних туристичних маршрутів у межах об'єктів ПЗФ, шляхом їх візуалізації та маркування; 8) проведення щороку прес-турів для представників засобів масової інформації, друкованих, теле-, радіокомпаній та Інтернет ресурсів, туристичних компаній; 9) створення віртуальних 3D-турів об'єктами туристичного показу, встановлення інформаційних таблиць-вказівників із короткими довідками про туристичні об'єкти та QR кодами; 10) створення туристичних інформаційних центрів на територіях об'єктів природно заповідного фонду, формування музейної установи як осередку туристичної інформації про історико-культурні об'єкти ОТГ.

Висновки. Зважаючи на існуючі тенденції туристична галузь може стати рятівним містком для громад. Це дозволить розширити мережу туристичних об'єктів, провести модернізацію туристичної інфраструктури в межах ОТГ, що дасть змогу покращити сервіс та умови перебування туристів в громадах, а отже збільшити їх кількість. Проведені заходи сприятимуть покращенню стану соціально-економічного комплексу громад.

Література

1. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2003 р. № 157-VIII // Відомості ВР України. – 2003. – № 13. – 91 с.
2. Головне управління статистики у Волинській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>.
3. Децентралізація влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/region/item>.
4. Єрко І.В. Новітні можливості функціонування туристичної галузі Волинської області в умовах децентралізації влади / І.В.Єрко, Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2018. – № 3 (376): Геогр. науки. – С. 93-98.
5. Єрко І. В. Основні показники розвитку сфери відпочинку та оздоровлення населення Волинської області / І. В.Єрко // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Географічні науки. - 2014. - № 11. - С. 143-149. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnug_2014_11_27
6. Єрко І. В. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної інфраструктури Волинської області / І. В. Єрко, А. В. Єрко // Географія та туризм : наук. зб. / ред. кол. : Я. Б. Олійник (відп. ред.) та ін. – К. : Альфа-Пік, 2012. – Вип. 21.
7. Олійник Я.Б. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури Волинської області: монографія / Я.Б. Олійник, І.В. Єрко. – Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. – 164 с.
8. Черчик Л.М. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку : монографія. Частина 1 / Л.М. Черчик, О.В. Міщенко, І.В. Єрко. – Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2014. – 128 с.
9. Чир Н. В. Оцінка сучасного стану та перспектив модернізації туристичної інфраструктури в умовах розвитку окремих об'єднаних територіальних громад Турійського району Волинської області / Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський, М. О. Павлушенко // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2017. – № 9 (358): Геогр. науки. – С. 94-100.
10. Чир Н. В. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку туристичної інфраструктури в окремих об'єднаних територіальних громадах Волинської області / Н. В. Чир, Р. Є. Качаровський // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. – Тернопіль: СМП «Тайп». – № 2 (випуск 43). – 2017. – С.107-113.
11. Чир Н.В. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку туристичної інфраструктури в окремих об'єднаних територіальних громадах Волинської області / Надія Чир, Ірина Єрко, Роман Качаровський, Олена Антишок // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. – Тернопіль: СМП «Тайп». – № 1 (випуск 44). – 2018. –С.118-123.

Туристична атрактивність джерел басейну річки Прип'ять

Досліджено питання туристичної привабливості джерел басейну річки Прип'ять. Проаналізовано рекреаційний потенціал території, її історичний та культурний спадок. Розглянуто природно-географічні, культурно-історичні чинники, які впливають на формування туристичної привабливості басейну річки Прип'ять. Охарактеризовано основні види туристичної діяльності. Оцінено сучасний стан джерел. Визначено основні проблеми їх рекреаційного використання.

Ключові слова: рекреаційний потенціал, рекреація, зелений туризм, рекреаційно-оздоровчий потенціал, туризм, туристична атрактивність, сільський туризм, водний відпочинок, джерела.

Фесюк В., Полищук А. Туристическая атрактивність источников бассейна реки Прип'ять. Исследовано вопрос туристической привлекательности источников бассейна реки Прип'ять. Проанализирован рекреационный потенциал территории, ее историческое и культурное наследие. Рассмотрено естественно географические, культурно-исторические факторы, которые влияют на формирование туристической привлекательности бассейна реки Прип'ять. Охарактеризованы основные виды туристической деятельности. Оценено современное состояние источников. Определено основные проблемы их рекреационного использования.

Ключевые слова: рекреационный потенциал, рекреация, зеленый туризм, рекреационно-оздоровительный потенциал, туризм, туристическая атрактивність, сельский туризм, водный отдых, источники.

Fesyk V., Polishchuk G. The tourist attractiveness of the swimming pool sources of the Prip'yat' river basin. Investigational question of tourist attractiveness of sources of river basin Prip'yat'. Rekreacyiniy potential of territory is analysed, it historical and cultural inheritance. It is considered naturally geographical, cultural and historical factors which influence on forming of tourist attractiveness of river basin Prip'yat'. The basic types of tourist activity are described. The modern state of sources is appraised. Certainly basic problems them the recreation use.

Keywords: recreational potential, recreation, green tourism, recreational potential, tourist attraction, rural tourism, sources.

Постановка науково-практичної проблеми. В останні декілька років простежуються тенденції у змінні уподобань рекреантів, які формують попит на мало використовувані рекреаційні ресурси. А саме одним з найпопулярніших видів туризму в останні роки відносять водний та зелений туризм. Про цілющі властивості джерельних вод та лісових криничок, їх використання та розташування знають одиниці. В межах басейну річки Прип'ять джерела мають низький рівень туристичної атрактивності. Тому для його підвищення необхідно проводити промоцію джерел як елементів природного спадку для інформаційного ознайомлення населення з даними об'єктами.

Джерела басейну річки Прип'ять мають значний нереалізований потенціал і можуть стати основою для баз відпочинку та створення рекреаційних зон короткочасного відпочинку.

Актуальність і новизна дослідження. Волинь – край унікальної природи, лікувального мікроклімату і великої історико-культурної спадщини – є прекрасним місцем відпочинку для туристів. Тому дослідження використання природно-рекреаційних ресурсів в межах річки Прип'ять є досить актуальним питанням для раціонального використання природних ресурсів території і поліпшення умов проживання населення. Врахування в регіональних і місцевих програмах цього чиннику розвитку рекреації та туризму дозволить розвивати в межах басейну річки Прип'ять більшість видів відпочинку і оздоровлення, пов'язаних з використанням водних об'єктів.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є оцінка рекреаційно-туристичного потенціалу та туристичної атрактивності джерел річки Прип'ять. Завдання дослідження полягають:

- в оцінці рекреаційно-туристичного потенціалу джерел басейну річки Прип'ять,
- дослідженні сучасного стану туристичної сфери;
- визначенні природно-географічних чинників, які впливають на оздоровлення;
- розробці туристичних маршрутів.

Аналіз останніх публікацій за темою дослідження. Дослідженням туристсько-рекреаційного потенціалу Волинської області займалися: Л. М. Черчик, О. В. Міщенко та І. В. Єрко [9]. Оцінка

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ГЕОГРАФІЯ

Петлін В. М. Парадигма організаційних залежностей природних територіальних систем.....	3
Батиченко С. П., Мельник Л. В. Суспільно-географічні особливості розвитку трудового потенціалу регіонів України	11
Залеський І. І., Зузук Ф. В., Бровко Г. І. Фуркація річища Стоходу у Волинській області	15
Міщенко О. В., Пельц А. В. Локачинське газове родовище Волинської області: ретроспективний аналіз функціонування, перспективи розвитку	19
Ярмович М. В., Дяків В. О., Бучацька Г. М. Найважливіші еколого-геологічні, інженерно-геологічні та гідрогеологічні проблеми Львівської області	22
Сорокіна Л. Ю. Ландшафти Ківерцівського Національного природного парку «Цуманська пуца» у Волинській області та їх антропогенні зміни.....	26
Чижевська Л. Т. Радіоекологічна ситуація у Ківерцівському районі Волинської області: передумови її формування та сучасні особливості.....	32
Залеський І. І., Зузук Ф. В., Майборода Х. А. Антропоізація ландшафтів басейну річки Горинь Рівненської області	37
Павловська Т. С., Жайворонок Л. В., Білецький Ю. В., Грудік С. В. Багаторічна динаміка річкового стоку Стоходу Волинської області (гідропост Любешів)	44
Лавренчук О. М., Чижевська Л. Т. Геоекологічний аналіз водогосподарського комплексу міста Вараш Рівненської області.....	50
Фесюк В., Сасовська О. Водогосподарський комплекс м. Рожище Волинської області: сучасний стан та перспективи екологічної оптимізації.....	55
Фесюк В., Білов А. Екологічні проблеми м. Дубно Рівненської області та шляхи їх вирішення.....	60
Громик О. М., Ільїна О. В. Водні та мінеральні ресурси озер Ратнівського адміністративного району Волинської області й перспективи їх використання в рекреаційній діяльності.....	66
Фесюк В., Сасовська О. Сучасний гідроекологічний стан озер Рожищенського району Волинської області.....	70
Мартинюк В. О., Зубкович І. В. Геоекологічний паспорт басейнової системи озера Двірське (Волинське Полісся).....	76
Гайдін А. М., Дяків В. О., Зузук Ф. В. Частота формування кратерів метеоритного походження та ймовірна роль імпактних подій на формування озерних котловин Шацьких озер Волинської області (із постастрооблемною карстово-суфозійною і льодовиковою трансформацією)	84
Гілета Л. Фізико-географічні умови розвитку сільського туризму у Львівській області.....	91

Тарасюк Н. А., Колоненко Н. А. Комплексна оцінка території (КОТ) Рівненського району Рівненської області для потреб розвитку туризму та рекреації	95
Єрко І. В., Качаровський Р. Є., Чир Н. В., Козачук Ю. Р. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної галузі у новостворених об'єднаних територіальних громадах Волинської області в умовах децентралізаційних процесів	99
Фесюк В., Поліщук Г. Туристична атрактивність джерел басейну річки Прип'ять	104
Чир Н. В., Єрко І. В., Чижевська Л. Т., Качаровський Р. Є. Туристично-рекреаційна атрактивність Копачівської сільської ОТГ Рожищенського району Волинської області.....	108
Єрко І. В., Гринасюк А. Р., Курочка О. Г. Доступність обслуговування туристів в інклюзивному аспекті туристичної сфери.....	113
Погребський Т. Г., Голуб Г. С., Кошулинська Т. Ю., Глушко С. В. Сучасний стан природного та механічного руху населення міста Луцька та його вплив на склад трудових ресурсів	117
Голуб Г. С., Погребський Т. Г., Мельничук М. А. Демографічна характеристика населення міста Ковель та Ковельського району Волинської області..	123
Сосницька Я. С., Бакалейко В. А., Боровець М. Ф. Демографічна ситуація Рівненської області.....	127
Сосницька Я. С., Карпюк З. К., Шевчук Т. В. Еколого-економічні особливості розвитку органічного сільського господарства в Україні	131
Полянський С. В., Полянська Т. О., Снитюк Д. О. Сільськогосподарські земельні ресурси та їх динаміка і структура використання у Волинській області	138
Пугач С. О., Маковецька Л. О. Просторові особливості функціонування мережі громадського транспорту м. Луцьк Волинської області	144
Зузук Ф. В., Мазурик Ю. М., Дяків В. О. До питання інтерпретації речовинного складу уламків «кераміки» виявлених у руслі річки Стир у Волинській області	147
Зузук Ф. В., Дяків В. О. Рецензія на монографію Рудька Г. І., Гайдіна А. М. «Провали. Деформації земної поверхні над гірничими виробками і карстами»	152
Льїн Л. В. Сучасні методи пізнання геоecологічних процесів у межах водозборів (рецензія).....	154

РОЗДІЛ ІІ. БІОЛОГІЯ

Джаган В. В., Плужник А. В. Нові знахідки грибів для урочища “Холодний Яр”	156
Коцун Л. О., Кузьміна І. І., Коцун Б. Б., Деркач В. В. Флористичні дослідження екологічної стежки “Черемський заповідник” (Маневицький район, Волинська область).....	160
Іванців О. Я., Іванців В. В. Рідкісні та зникаючі види флори Ківерцівського національного парку “Цуманська пуца” у списках видів, що потребують охорони.....	165

Шепелюк М. О.	
Видова різноманітність міських зелених насаджень Луцька	171
Андрєєва В. В., Войтюк В. П., Кичилюк О. В., Гетьманчук А. І., Терещук А. М.	
Лісівничо-селекційна оцінка насаджень сосни Черемського природного заповідника	176
Кичилюк О. В., Войтюк В. П., Андрєєва В. В., Гетьманчук А. І., Деркач В. В.	
Сучасний стан природного поновлення насаджень сосни звичайної та берези повислої Черемського природного заповідника	184
Фіщук О. С.	
Філогенія та морфологія квітки родини Amaryllidaceae J.St.-Hil	191
Голуб В. О., Волощинська С. С., Голуб С. М.	
Видоспецифічні особливості акумуляції важких металів рослинами приавтомагістральної смуги автодороги М-07 “Київ-Ковель-Ягодин”	197
Зінченко О. П., Сухомлін К. Б., Зінченко М. О.	
Комахи надрядів Neuropteroidea та Hymenopteroidea Ківерцівського національного природного парку “Цуманська пуца”: попередні дослідження	202
Клименко С. І.	
Ентомофаги галоутворювачів Цуманської пуці: перші знахідки	206
Левицький О. І.	
Фауна та щільність популяції преімагінальних фаз кровосисних комарів (Diptera: Culicidae) Волинського Полісся	211
Сухомлін К. Б., Зінченко О. П., Зінченко М. О.	
Комахи інфракласів Palaeoptera та Neoptera відділу Hemimetabola Ківерцівського національного природного парку “Цуманська пуца”: попередні дослідження	215
Волощинська С. С., Голуб В. О., Голуб С. М., Голуб Г. С.	
Еколого-геохімічні особливості вмісту важких металів у едафотобах урбоєкосистеми міста Ковель..	220

CONTENTS

SECTION I. GEOGRAPHY

Petlin V. The paradigm of organizational dependences of natural territorial systems.....	3
Batychenko S. P., Melnik L. V. Socio-geographical features of labor potential development of Ukraine regions.....	11
Zaleskyi I. I., Zuzuk F. V., Brovko G. I. Furcation of The Stohod river in Volyn region.....	15
Mishchenko O. V., Pelts A. V. Lokachin gas field of the Volyn region: a retrospective analysis of functioning, development prospects....	19
Yaremowych M. V., Dyakiv V. O., Buchatska A. M. The most important ecological-geological, engineering-geological and hydrogeological problems of Lviv region	22
Sorokina L. Yu. Landscape complexes of the Kivertsivsky National Nature Park “Tsumanska Pushcha” of Volyn region and their anthropogenic changes	26
Chizhevskaya L. T. Radioecological situation in the Kivertsy district of Volyn region: prerequisites for its formation and modern features.....	32
Zalesky I., Zuzuk F., Maiboroda K. Anthropization of landscapes of the Goryn river basin in Rivne region.....	37
Pavlovska T. S., Zhayvoronok L. V., Biletskyi Yu. V., Hrudik S. V. Long-term dynamics of Stokhid river of the Volyn region runoff (hydropost of Liubeshiv)	44
Lavrenchuk O. M., Chizhevskaya L. T. Geocological analysis of the water management complex of the city of Varash of the Rivne region.....	50
Fesyuk Vasyl, Sasovska Oksana Rozhysche Water Management Complex of the Volyn region: current state and prospects for ecological optimization	55
Fesyuk V., Bilov A. Ecological problems of Dubno of the Rivne region and ways to solve them	60
Hromyk O. M., Ilyina O. V. Water and mineral resources of lakes in Ratno Administrative District of the Volyn region and opportunities of their use in the recreational activity.....	66
Fesyuk Vasyl, Sasovska Olga Current hydroecological condition of the lakes of the Rozhischensky district of the Volyn region	70
Martyniuk V.O., Zubkovich I.V. Geo-ecological passport of the basin system of Lake Dvirsk (Volyn Polissya)	76
Haidin A. M., Dyakiv V. O., Zuzuk F. V. The frequency of formation of craters of meteorite origin and the likely role of impact events on the formation of lake basins of Shatsky lakes of the Volyn region (with post-astroproblem karst-suffosion and glacial.....	84
Gileta L. Physical-geographic conditions of development of rural tourism in the Lviv region.....	91
Tarasuik N. A., Kolonenko N. A. Comprehensive assessment of the territory (CAT) of the Rivne district of Rivne region for tourism and recreation development needs.....	95

<i>Ierko I. V., Kacharovsky R. E., Chir N. V., Kozachuk Y. R.</i> The current state and prospects of tourism industry development in newly created united territorial communities Volyn region in the conditions of decentralization processes.....	99
<i>Fesyk V., Polishchuk G.</i> The tourist attractiveness of the swimming pool sources of the Prip'yat' river basin.....	104
<i>Chyr N. V., Erko I. V., Chizhevska L. T., Kacharovsky R. E.</i> Tourist and recreational attractiveness Kopachivsko silsko OTG Rozhishchensky district of the Volynsky region.....	108
<i>Ierko I. V., Grinasyuk A. R., Kurochka O. H.</i> Accessibility of tourist services in the inclusive aspect of the tourist sphere.....	113
<i>Pohrebsky T.G., Golub G. S., Koshulinska T. Y., Glushko S. V.</i> Current state of the natural and mechanical movement of the population of the city of Lutsk and its impact on the state of labor resources	117
<i>Golub G. S., Pohrebsky T.G., Melnychuk M. A.</i> Demographic population's characteristic of Kovel and Kovel district of the Volyn region	123
<i>Sosnitska Y. S., Bakaleiko V. A., Borovets M. F.</i> The modern trends of geodemographic processes in the Rivne region	127
<i>Sosnytska Y. S., Karpiuk Z. K., Shevchyk T. V.</i> Ecological and economical features of the development of organic agriculture in Ukraine	131
<i>Polianskiy S.V., Polianska T. O., Snytiuk D. O.</i> The article presents the researching results structure of the land fund and features of land using in Volyn region in terms of administrative units.....	138
<i>Puhach S. O., Makovetska L. O.</i> Spatial features of functioning of the public transport network in Lutsk of the Volyn region.....	144
<i>Zuzuk F. V., Mazurik Yu. M., Dyakov V. A.</i> On the interpretation of the material composition of the fragments of "ceramics" identified in the river Styr in the Volyn region.....	147
<i>Zuzuk F. V., Dyakov V. A.</i> Review of the monograph Rudko G. I., Haydin A. M. «Failures. Deformations of the Earth's surface over mining and karst»	152
<i>Ilyin L. V.</i> Modern methods of cognition of geo-ecological processes within watersheds (review).....	154

SECTION II. BIOLOGY

<i>Dzhagan V. V., Pluzhnyk A. V.</i> New finds of fungi for the nature tract "Kholodnyi Yar".....	156
<i>Kotsun L. O., Kuzmishyna I. I., Kotsun B. B., Derkach V. V.</i> Floristic studies of the ecological path "Cheremsky Reserve" (Manevytsky district, Volyn region)	160
<i>Ivantsiv O., Ivantsiv V.</i> Rare and disappearing flora species of Kivertsi National Natural Park "Tsumanskaya Pushcha" in list of species required for protection	165
<i>Shepelyuk M. O.</i> Species diversity of urban green spaces of Lutsk.....	171
<i>Voytyuk V. P., Andreieva V. V., Kychulyuk O.V., Hetmanchuk A. I., Tereshchuk A. M.</i> Forestry selection estimation of forest planting of Scotch pine in Cheremskiy Nature Reserve	176

Voytyuk V. P., Andreieva V. V., Kychulyuk O. V., Hetmanchuk A. I., Derkach V. V. Current state of natural renewal of Scots pine and European birch forest stands of the Cheremsky Nature Reserve.....	184
Fishchuk O. S. Flower morphology and phylogeny of Amaryllidaceae J.St.-Hil. Family	191
Golub V., Voloschynska S., Golub S. Specific features of heavy metal accumulation by plants of the auto-highway zone M-07 “Kyiv-Kovel-Yagodin”	197
Zinchenko O. P., Sukhomlin K. B., Zinchenko M. O. Superorders Neuropteroidea and Hymenopteroidea insects in the Kivertsi National Park “Tsumanska pushcha”: preliminary studies	202
Klymenko S. I. The entomophagous of gall-forming insects of Tsumans’ka puscha: the first regards.....	206
Levitsky O. I. The fauna and population density of preimaginal phases of blood-sucking mosquitoes (Diptera: Culicidae) of Volyn Polissya.....	211
Sukhomlin K. B., Zinchenko O. P., Zinchenko M. O. Palaeoptera infraclass and Neoptera infraclass of the Hemimetabola insects in the Kivertsi National Park “Tsumanska pushcha”: preliminary studies	215
Voloschynska S. S., Golub V., Golub S., Golub G. Environmental-geochemical features of heavy content of metals in the adaptopopes of the Kovel city urboecosystem.....	220

Наукове видання

Природа Західного Полісся та прилеглих територій

Збірник наукових праць

*За загальною редакцією Ф. В. Зузука
Заснований у 2004 р.*

№ 16

Редактори: *В. С. Голюк, Л. С. Пащук, В. Є. Сикора, Т. В. Яков'юк*
Коректори: *І. Я. Мислива-Бунько, І. М. Могілевська*
Технічні редактори: *І. М. Могілевська, М. Б. Філіпович*

Формат 60×84¹/₈. Ум. друк. арк. 28,75. Зам № 414. Тираж 100.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк офсетний.
Друк ПП Іванюк В. П. 43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 65.
Свідоцтво Держкомінформу України
ВЛн № 31 від 04.02.2004 р.